

ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ

Της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων στο θέμα της 1ης θεματικής ενότητας «Σχολική βία - Εκφοβισμός (bullying)» της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της «Βουλής των Εφήβων», που αποτελείται από τους μαθητές της Β΄ Τάξης όλων των τύπων των Λυκείων της χώρας (Ενιαίων, Ημερήσιων, Εσπερινών, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ειδικών), Τ.Ε.Ε.- ΕΠΑ.Λ. Α΄ Κύκλου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, καθώς και των αντίστοιχων Λυκείων και Τεχνικών Σχολών της Κύπρου και ελληνικών σχολείων του εξωτερικού, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΗ΄ Σύνοδος 2012 – 2013

Προς την Ολομέλεια της «Βουλής των Εφήβων»

Η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων συνήλθε, στις 29.6.2013, υπό την προεδρία του Βουλευτή του Νομού Κορινθίας, κ. Χρίστου Δήμα και του Βουλευτή του Νομού Δωδεκανήσου, κ. Εμμανουήλ Κόνσολα και στις 30.6.2013, υπό την προεδρία της Βουλευτή του Νομού Φθιώτιδας, κυρίας Ελένης Μακρή - Θεοδώρου, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του θέματος της 1ης θεματικής ενότητας «Σχολική βία - Εκφοβισμός (bullying)», που ανήκει στην αρμοδιότητά της.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων του 1^{ου} τμήματος της «Βουλής των Εφήβων» (29.6.2013) συμμετείχαν οι έφηβοι βουλευτές: Αγγελόπουλος Αντώνιος (Ν. Δράμας), Αναμούρη Μαρία (Αυστραλία), Αναστασιάδη Βασιλική (Β΄ Πειραιά), Ανδρέου Χιονούλα (Κύπρος), Ανδρίτσος Ιωάννης (Ν. Ζακύνθου), Αντωνιάδη Μαρία (Α΄ Πειραιά), Αντωνίου Ιωάννα (Κύπρος), Αργυροπούλου Αθανασία - Ολυμπία (Ν. Ηλείας), Αργυροπούλου Μαρίνα (Ν. Έβρου), Ασημέλη Μαρία (Β΄ Πειραιά), Βαλκάνης Ευάγγελος (Ν. Κιλκίς), Βασιλειάδης Ανδρέας (Κύπρος), Βιρβιλή Μαρία (Ν. Αργολίδας), Βλαχοδήμου Χαρά (Ν. Κοζάνης), Γαβαλάς Αλέξανδρος (Β΄ Αθήνας), Γαλάνη Κωνσταντίνα (Ν. Αχαΐας), Γεωργιάδης Ελευθέριος (Σουδάν), Γεωργιάδου Ευαγγελία - Κυριακή (Επικρατείας), Γεωργίου Λυσάνδρα (Κύπρος), Γιαλλουράκη Σαββίνα (Κύπρος), Γιαννοπούλου Ιωάννα (Ν. Καστοριάς), Γκαμίλη Άννα (Β΄ Αθήνας), Γώγος Γεώργιος (Νομός Φλώρινας), Δάλα Βασιλεία (Ν. Λέσβου), Δάρρα Ευθυμία-Μαγδαληνή (Ν. Αφρική), Δημητριάδου Κωνσταντίνα (Α΄ Θεσσαλονίκης), Δημήτρουκα Γιαννούλα (Νομός Αιτωλοακαρνανίας), Διαμαντοπούλου Βασιλίνα - Αμαρυλλίς (Β΄ Αθήνας), Ζαχαρίας Σταύρος (Κύπρος), Ζένιου Θεοδώρα (Κύπρος), Ζήνωνος Ραφαέλα (Κύπρος), Ζιακίδης Θεοδόσιος (Επικρατείας), Θεοδωρακοπούλου Ηλιάννα (Ν. Αχαΐας),

Θεοχάρους Κωνσταντίνα (Κύπρος), Ιβάνοβα Βικτωρία (Ν. Έβρου), Ιορδανίδης Παύλος (Ν. Κυκλάδων), Ιωάννου Βασίλειος (Β΄ Αθήνας), Καζαμία Μαρία (Κύπρος), Καλανζή Μαρία (Ν. Άρτας), Καλάρη Ίνα (Ν. Χίου), Καναβάκης Γεώργιος (Ν. Ηρακλείου), Κάντζα Χριστίνα (Ν. Ιωαννίνων), Καούνα Τριανταφυλλιά (Ν. Λάρισας), Καπέλλα Ανθούλα - Βαρβάρα (Ν. Δωδεκανήσου), Καραβέλης Άγγελος (Α΄ Θεσσαλονίκης), Καραγιάννης Γεώργιος - Εμμανουήλ (Ν. Αττικής), Καραμπέκιος Άγγελος (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), Καραχάλιου Ευσταθία (Ν. Βοιωτίας), Καροπούλου Επιφανεία (Καναδάς), Καρούτα Γεωργία (Ν. Μεσσηνίας), Καρπούζη Ευθυμία (Επικρατείας), Κασκάνης Χαράλαμπος (Ν. Ιωαννίνων), Καστή Αθηνά (Α΄ Πειραιά), Κατσέλου Παρασκευή (Επικρατείας), Κατσιβέλη Ευαγγελία (Ν. Κεφαλληνίας), Κατσικά Σοφία (Ν. Τρικάλων), Κεκτισίδης Χρίστος (Κύπρος), Κόκα Φιοράλμπα (Ν. Καστοριάς), Κοράκι Ραφαέλο (Ν. Κυκλάδων), Κορπίδου - Τριανταφυλλίδου Βασιλική - Μαρία (Α΄ Θεσσαλονίκης), Κόττα Αικατερίνη (Ν. Αχαΐας), Κουμπούνης Αθανάσιος (Ν. Κορινθίας), Κουρής Κωνσταντίνος (Ν. Αχαΐας), Κουτλουμπάση Αριάδνη (Ν. Πιερίας), Κουτσόπουλος Κωνσταντίνος (Β΄ Αθήνας), Κουτσώνη Ιουλία - Ειρήνη (Ν. Καρδίτσας), Κυριαζόπουλος Αποστόλης (Καναδάς), Κυριακοπούλου Αικατερίνη (Ν. Ηλείας), Κυριακού Κυριακή (Κύπρος), Κυριακού Έλενα (Κύπρος), Κώστα Ελένη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Κωστόπουλος Αντώνιος (Ν. Αργολίδας), Λαμπονίκος Γεώργιος (Ν. Πιερίας), Λευθεριώτη Ιωάννα (Ν. Κερκύρας), Λιανάκη Χριστίνα (Β΄ Αθήνας), Λινάρδου Ζωή - Σπυριδούλα (Ν. Βοιωτίας) και Παπαθανασίου Βαία (Ν. Αιτωλοακαρνανίας).

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων του 2^{ου} τμήματος της «Βουλής των Εφήβων» (30.6.2013) συμμετείχαν οι έφηβοι βουλευτές: Μαναβή Δήμητρα (Επικρατείας), Μαρμάρου Ελένη (Ν. Ηρακλείου), Μήτρου Κωνσταντίνος (Ν. Χανίων), Μιλ Μιχαήλ (Ν. Αφρική), Μιντή Άντρεα (Κύπρος), Μιχαήλ Μιχάλης (Κύπρος), Μιχαηλίδου Μαρία - Αγάπη (Ν. Πέλλας), Μοδινού Φιλιά (Η.Π.Α.), Μπαλάση Ηλιάννα (Ν. Αχαΐας), Μπήντου Κωνσταντίνα (Ν. Αττικής), Μπίκος Ιωάννης (Α΄ Θεσσαλονίκης), Μπίσδα Ευαγγελία (Ν. Κορινθίας), Μπουγά Ιωάννα (Ν. Αρκαδίας), Μπούνου Λαμπρινή (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), Νεδέλκου Ειρήνη Χρυσοβαλάντου (Ν. Φλώρινας), Νίκια Αγγελική (Ν. Λακωνίας), Νοδάρης Λεωνίδα (Β΄ Αθήνας), Ντάνη Βαΐτσα (Ν. Θεσπρωτίας), Ντερέκα Παναγιώτα - Σεραφίνα (Ν. Καρδίτσας), Ντιβανίδης Αναστάσιος (Ν. Ημαθίας), Ντίκου Δωροθέα (Ν. Λάρισας), Ξηρουχάκη Ιωάννα (Ν. Χανίων), Οσάτο Κλαούντια (Ν. Αφρική), Παγώνη Αρίστη (Κύπρος), Πανέτας Γεώργιος (Ν. Άρτας), Παπαγεωργίου Αργύριος (Ν. Ημαθίας), Παπαδόπουλος Σπύρος (Ν. Ξάνθης), Παπαδοπούλου Ανδριάννα (Ν. Αχαΐας), Παπαδοπούλου Αναστασία (Ν. Σερρών), Παπαθεοδώρου Όλγα (Α΄ Αθήνας), Παπαλουκάς Θεόδωρος (Κύπρος), Παπουτσής Σταύρος (Ν. Καβάλας), Παππάς Δημήτριος (Ν. Άρτας),

Παρασκευούλης Γεώργιος (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), Πασάλη Μαρία - Ιωάννα (Α΄ Αθήνας), Πλατανίτης Κωνσταντίνος (Ν. Αρκαδίας), Ραβάνη Μαρία (Ν. Σερρών), Ροπόδη Γεωργία - Ασημίνα (Α΄ Αθήνας), Ρουχάτζε Μάριαν (Ν. Λασιθίου), Σαλαμάνη Δανάη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Σιδηρόπουλος Παναγιώτης (Ν. Ευβοίας), Σιμωνά Αθηνά (Η.Π.Α.), Σίσιου Ελένη (Ν. Κοζάνης), Σιτά Δήμητρα (Καναδάς), Σιτζίμη Σταυρούλα (Επικρατείας), Σόλωνος Σοφία (Κύπρος), Σπανάκου Δέσποινα (Ν. Αττικής), Σταθοπούλου Αλεξία (Αυστραλία), Σταυρουλάκης Παναγιώτης (Β΄ Αθήνας), Στεργιοπούλου Ευφροσύνη (Ν. Φθιώτιδας), Συμεωνίδου Χρυσάνθη (Α΄ Αθήνας), Τάτσης Κωνσταντίνος (Ν. Μαγνησίας), Τζανάκη Καλλιόπη (Ν. Δωδεκανήσου), Τζιντή Ιωάννα (Ν. Αρκαδίας), Τιμοθεάτου Παναγιώτα - Ναυσικά (Β΄ Αθήνας), Τουτουνηζιδάκη Μαρία (Ν. Ρεθύμνου), Τριπολιτσιώτης Ανδριανός (Ν. Αργολίδος), Τσακνιά Σοφία (Ν. Ευρυτανίας), Τσιάρια Χρήστος (Ν. Μαγνησίας), Τσικούρας Αναστάσιος (Ν. Αχαΐας), Τσιώτση Ιωάννα (Μ. Βρετανία), Φανουράκη Μαρία (Γερμανία), Φελέκης Σωκράτης (Ισραήλ), Φλώρου - Μαυρίκα Άλκηστις (Β΄ Αθήνας), Χαραλάμπους Στέφανος (Κύπρος), Χαρμανή Ειρήνη (Αιθιοπία), Χασέμ Λένα (Αίγυπτος), Χατζηχαραλάμπους Κορίνα (Κύπρος), Χίνγκα Αντζελα (Ν. Ηρακλείου), Χουσεΐν Μπεγκιούμ (Ν. Ροδόπης), Χριστοδουλάκη Ευαγγελία - Παρασκευή (Ν. Αιτωλοακαρνανίας) και Χριστοδούλου Αναστασία (Β΄ Θεσσαλονίκης).

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης (29.6.2013) έλαβαν τον λόγο η Εισηγήτρια, έφηβος βουλευτής, Παπαθανασίου Βαΐα και οι έφηβοι βουλευτές: Αγγελόπουλος Αντώνιος (Ν. Δράμας), Αναστασιάδη Βασιλική (Β΄ Πειραιά), Ανδρέου Χιονούλα (Κύπρος), Ανδρίτσος Ιωάννης (Νομός Ζακύνθου), Ασημέλη Μαρία (Β΄ Πειραιά), Βλαχοδήμου Χαρά (Ν. Κοζάνης), Γαλάνη Κωνσταντίνα (Ν. Αχαΐας), Γεωργιάδου Ευαγγελία - Κυριακή (Επικρατείας), Γιαννοπούλου Ιωάννα (Ν. Καστοριάς), Γκαμίλη Άννα (Β΄ Αθήνας), Γώγος Γεώργιος (Ν. Φλώρινας), Δημητριάδου Κωνσταντίνα (Α΄ Θεσσαλονίκης), Διαμαντοπούλου Βασιλίνα - Αμαρυλλίς (Β΄ Αθήνας), Ζιακίδης Θεοδόσιος (Επικρατείας), Θεοδωρακοπούλου Ηλιάνα (Ν. Αχαΐας), Ιωάννου Βασίλειος (Β΄ Αθήνας), Καλανζή Μαρία (Ν. Άρτας), Καλάρη Ίνα (Ν. Χίου), Καντζά Χριστίνα (Ν. Ιωαννίνων), Καούνα Τριανταφυλλιά (Ν. Λάρισας), Κάπελλα Ανθούλα - Βαρβάρα (Ν. Δωδεκανήσου), Καραβέλης Άγγελος (Α΄ Θεσσαλονίκης), Καραμπέκιος Άγγελος (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), Καραχάλιου Ευσταθία (Ν. Βοιωτίας), Κασκάνης Χαράλαμπος (Ν. Ιωαννίνων), Καστή Αθηνά (Α΄ Πειραιά), Κατσέλου Παρασκευή (Επικρατείας), Κατσιβέλη Ευαγγελία (Ν. Κεφαλληνίας), Κατσικά Σοφία (Ν. Τρικάλων), Κεκτισίδης Χρήστος (Κύπρος), Κορπίδου - Τριανταφυλλίδου Βασιλική - Μαρία (Α΄ Θεσσαλονίκης), Κόττα Αικατερίνη (Ν. Αχαΐας), Κουμπούνης Αθανάσιος (Ν. Κορινθίας), Κουτσόπουλος Κωνσταντίνος (Β΄ Αθήνας), Κυριακού Κυριακή (Κύπρος), Κώστα Ελένη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Λαμπονίκος Γεώργιος (Ν. Πιερίας),

Λευθεριώτη Ιωάννα (Ν. Κερκύρας), Λιανάκη Χριστίνα (Β΄ Αθήνας) και Λινάρδου Ζωή - Σπυριδούλα (Ν. Βοιωτίας).

Η Εισηγήτρια, έφηβος βουλευτής, Βαία Παπαθανασίου, (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), είπε τα εξής:

«Κύριε Πρόεδρε, έφηβοι βουλευτές, καταρχάς, επιτρέψτε μου, να εκφράσω τον ενθουσιασμό μου, που έχω την ευκαιρία να βρισκομαι σε αυτό το χώρο, χάρη στο Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων» και στον εμπνευστή της, τον αιώνιο έφηβο Αντώνη Σαμαράκη. Συνειδητοποιώ ότι υπάρχουν ακόμη ψήγματα Δημοκρατίας σε αυτή τη χώρα, που τα τελευταία χρόνια έχει χάσει την εμπιστοσύνη των πολιτών της, που έχει μετατρέψει το πολίτευμα της σε κατ' επίφαση Δημοκρατία.

Βέβαια, δεν μπορούμε να μιλάμε για ουσιαστική Δημοκρατία, όταν η Πολιτεία δεν ακούει τα προβλήματα των πολιτών της και εμείς, ως έφηβοι πολίτες, ως έφηβοι βουλευτές, καταθέτουμε την ύπαρξη ενός, συνεχώς, αυξανόμενου ζητήματος, του σχολικού εκφοβισμού. Η σχολική βία συνιστά ένα σύνολο ενεργειών και πράξεων, με στόχο την πρόκληση πόνου, φόβου και αναστάτωσης από κάποιους μαθητές σε συμμαθητές τους. Μπορεί να εμφανιστεί, ως φυσική, λεκτική βία, κοινωνικός εκφοβισμός, ηλεκτρονική, σεξουαλική και ρατσιστική βία.

Οι θύτες είναι, κατά κύριο λόγο, άτομα με ενδοοικογενειακά προβλήματα και με μειωμένη σχολική απόδοση, τα οποία στην προσπάθειά τους να μην φαίνονται κατώτερα, καταφεύγουν στη βία απέναντι στους συμμαθητές τους. Αυτά τα παιδιά, όμως, είναι οι μόνοι υπεύθυνοι; Θεωρώ πως οι λέξεις «παιδιά» και «ευθύνη» είναι δύο αλληλοσυγκρουόμενες έννοιες. Εξάλλου, ένας παράγοντας, που τροφοδοτεί την αναπαραγωγή τέτοιων φαινομένων, είναι το ίδιο το σχολείο. Το εκπαιδευτικό σύστημα με την εντατική και εν μέρει αυθαίρετη αξιολόγηση των γνώσεων των μαθητών και όχι των ιδιαίτερων ικανοτήτων και της προσωπικότητάς τους, ενισχύει τη δημιουργία τάξεων και κατηγοριών: Υπάρχουν οι καλοί και οι κακοί. Το γεγονός αυτό πυροδοτεί κοινωνικές ανισότητες και εκρήξεις φθόνου και ζήλιας ανάμεσά τους.

Το πρόβλημα εντείνεται, με την υπάρχουσα ανταγωνιστικότητα, εξαιτίας του απάνθρωπου εκπαιδευτικού συστήματος και του τρόπου εισαγωγικής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πώς είναι δυνατόν το εξοντωτικό αυτό σύστημα της Παιδείας να μην ωθεί τους μαθητές στη βία, ως έναν τρόπο εκτόνωσης, όταν τους τρέφει με χρησιμοθηρικές γνώσεις και όχι ιδανικά και αξίες, όταν τους μαθαίνει να μην εκφράζουν την άποψή τους, αλλά μασημένη τροφή, όταν δεν τους ακούει;

Παράλληλα, συνυπεύθυνη είναι η ανεπαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι δεν γνωρίζουν καν τον τρόπο, με τον οποίο πρέπει να διαχειρίζονται δυσχερείς καταστάσεις και συνήθως, τις αγνοούν ή τις παραβλέπουν. Να μην αναφέρω και τις περιπτώσεις αυτών, που ασκούν οι ίδιοι λεκτική βία στους μαθητές τους (με τη μορφή ειρωνικών σχολίων, υποτίμησης). Η ελλιπής

πανεπιστημιακή εκπαίδευση, η έμφαση που δίνεται στην κάλυψη της ύλης και ο φόρτος εργασίας των εκπαιδευτικών αποτελούν εμπόδια στη δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών.

Αλλά, πρώτιστα και κυρίαρχα, δεν πιστεύω ότι ένας καθηγητής, με μισθό, που αγγίζει μόλις τα 800 €, ωράριο 21 ώρες και μόνιμη έγνοια να φροντίσει την οικογένειά του, που μπορεί να βρίσκεται χιλιόμετρα μακριά, θα είχε το κουράγιο και τη θέληση, να ασχοληθεί με μικροπροβλήματα. Ωστόσο, στην Ελλάδα του φιλότιμου, δεν αποκλείω την ύπαρξη τέτοιων εκπαιδευτικών - υποδειγμάτων.

Και μιας και αναφερόμαστε σε υποδείγματα, τα προβαλλόμενα στην ελληνική πολιτικοκοινωνική σκηνή προς μίμηση πρότυπα αποτελούν περισσότερο παραδείγματα προς αποφυγή. Το θεωρώ απόλυτα φυσιολογικό ένα παιδί, που βρίσκεται σε μία τρυφερή ηλικία, κατά την οποία πηγή επιχειρεί, μέσω των ερεθισμάτων, που λαμβάνει, να αναπλάσει την προσωπικότητα του, να επηρεάζεται από τις σκηνές βίας, που παρακολουθεί καθημερινά από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Για παράδειγμα, στα ηλεκτρονικά παιχνίδια ο νικητής είναι αυτός, που θα εξοντώσει τους περισσότερους εχθρούς. Το μέσο είναι η βία.

Και προβληματίζομαι. Κάτι παρόμοιο δεν συμβαίνει και στο πολιτικό προσκήνιο της χώρας μας; Μόνο που εκεί όλοι φορούν το προσωπείο του αξιοπρεπέστατου ηγέτη, που προσπαθεί να απαλλάξει τους πολίτες από αυτούς, που αμαυρώνουν την εικόνα της χώρας, που γέννησε τη Δημοκρατία, χρησιμοποιώντας ένα ακατανίκητο κοινό όπλο, τη λεκτική βία. Δεν διαστάζουν, μάλιστα, να τη χρησιμοποιούν απροκάλυπτα, σε χώρους εθνικής σημασίας ή να διαπληκτίζονται μεταξύ τους στα διάφορα τηλεοπτικά παράθυρα για το «κοινό καλό».

Αλλά η υποκρισία δεν σταματάει εκεί. Στην Ελλάδα, το φαινόμενο του τραμπουκισμού είναι, αυτονόητα, νομιμοποιημένο, εμποδωμένο, ατιμώρητο, ακόμη και στις κατάφωρα εγκληματικές εκφάνσεις του, καθιστώντας έτσι τους νεαρούς μαθητές σε εκκολλημένους ενήλικες, που ξέρουν να λύνουν τα προβλήματά τους μόνο με βία. Πώς, λοιπόν, αγαπητοί, μπορούμε να καταδικάζουμε τη βία στο σχολείο, όταν έχουμε αποδεχτεί την ύπαρξη της στο πολιτικό προσκήνιο;

Οι βασικές, λοιπόν, κατά τη γνώμη μου, αιτίες αυτού του προβλήματος είναι σοβαρές, όπως σοβαρή είναι και η έκταση, που μπορεί να λάβει. Και επειδή το να κατακρίνει κάποιος μόνο τα υπάρχοντα προβλήματα δεν οδηγεί - ούτε οδήγησε πουθενά - θα προχωρήσω, με την καταγραφή κάποιων εφικτών λύσεων.

Πρώτα - πρώτα, θεωρώ ότι είναι επιτακτική ανάγκη η άμεση αλλαγή του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί πηγή βίαιων συμπεριφορών. Βάση θα πρέπει να δίνεται στην παροχή γενικών αξιόλογων ανθρωπιστικών γνώσεων και να μην διαπνέεται το εκπαιδευτικό σύστημα από χρησιμοθηρικό πνεύμα. Αναγκαία εισαγωγή στο σχολικό πρόγραμμα μαθημάτων τέχνης, που λειτουργεί, ως καταλυτικός

παράγοντας στη διαμόρφωση υγιών προσωπικοτήτων και συμβάλλει στην ομαλή ψυχική εκτόνωση των μαθητών.

Παράλληλα, το υπάρχον σύστημα αξιολόγησης, που μπορεί να χαρακτηριστεί, επιεικώς απαράδεκτο και πολλές φορές άδικο, οφείλει να αναβαθμιστεί και να καθοριστούν αξιολογικοί κανόνες βαθμολόγησης των μαθητών, βάσει των ιδιαίτερων ικανοτήτων και όχι μόνο των γνώσεών τους. Υψίστης σημασίας, πιστεύω, πως είναι η κατάργηση του θεσμού των Πανελληνίων, ενός απαρχαιωμένου θεσμού, που δημιουργεί νευρωτικούς μαθητές, τους καταρρακώνει, τους εκμηδενίζει, ως προσωπικότητες. Επιπλέον, κρίνεται αναγκαία η ύπαρξη μιας ομάδας υποστήριξης σε κάθε σχολείο, η οποία θα μεσολαβεί μεταξύ των μαθητών και θα συζητά για τα προβλήματα, που προκύπτουν.

Κύριος σκοπός θα είναι η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης σε θύτες, υποστηρικτές και παρατηρητές, με το να δίνεται έμφαση στα συναισθήματα του θύματος και όχι στο τι ακριβώς συνέβη ή ποιος έκανε τι. Η προσέγγιση αυτή τους βοηθά να αντιληφθούν τον αντίκτυπο της συμπεριφοράς τους και τους ενθαρρύνει να την εγκαταλείψουν. Με το διαρκή διάλογο και τις συμβουλές και όχι με την επιβολή τιμωρίας θα επιτευχθεί λύση του προβλήματος από τη ρίζα του. Με μια αυθαίρετη ποινή, το μόνο που επιτυγχάνεται είναι η απαλλαγή των ευθυνών από την πλευρά του σχολείου και η ψευδαίσθηση ότι με αυτόν τον τρόπο η λύση του προβλήματος έχει δοθεί.

Ξέρετε, βαρέθηκα σε αυτή τη χώρα να ενδιαφέρονται όλοι για την περιβόητη οικονομική κρίση και για το πώς θα εξοικονομήσουμε περισσότερα χρήματα. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πως αν θέλουμε πραγματικά να βγει η Ελλάδα από το βούρκο της, θα πρέπει να στοχεύσουμε στη βελτίωση της παιδείας, που παρέχεται στους νέους, σε εμάς. Και εμείς είμαστε μέλη της κοινωνίας και της μοιάζουμε. Η ύπαρξη βίαιων συμπεριφορών, στις μικρές σχολικές κοινωνίες, αντικατοπτρίζει, σίγουρα, το τι πραγματικά συμβαίνει στις μεγάλες.

Και αυτή η διαπίστωση, αγαπητοί συνάδελφοι, νομίζω είναι τραγική. Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.»

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης (30.6.2013) έλαβαν τον λόγο η Εισηγήτρια, έφηβος βουλευτής, Παπαθεοδώρου Όλγα και οι Έφηβοι Βουλευτές: Μαναβή Δήμητρα (Επικρατείας) (Δραστηριότητες), Μαρμάρου Ελένη (Ν. Ηρακλείου), Μπαλάση Ηλιάννα (Ν. Αχαΐας), Μπήντου Κωνσταντίνα (Ν. Αττικής), Μπίκος Ιωάννης (Α΄ Θεσσαλονίκης), Μπίσδα Ευαγγελία (Ν. Κορινθίας), Μπουγά Ιωάννα (Ν. Αρκαδίας), Μπούνου Λαμπρινή (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), Νεδέλκου Ειρήνη - Χρυσοβαλάντου (Ν. Φλώρινας), Νίκια Αγγελική (Ν. Λακωνίας), Νοδάρης Λεωνίδα (Β΄ Αθήνας), Ντάνη Βαΐτσα (Ν. Θεσπρωτίας), Ντερέκα Παναγιώτα - Σεραφίνα (Ν. Καρδίτσας), Ντιβανίδης Αναστάσιος (Ν. Ημαθίας), Ντίκου Δωροθέα (Ν. Λάρισας), Ξηρουχάκη Ιωάννα (Ν.

Χανίων), Παπαδόπουλος Σπύρος (Ν. Ξάνθης), Παπαδοπούλου Ανδριάννα (Ν. Αχαΐας), Παπαδοπούλου Αναστασία (Ν. Σερρών), Παπαλουκάς Θεόδωρος (Κύπρος), Παππάς Δημήτριος (Ν. Άρτας), Πλατανίτης Κωνσταντίνος (Ν. Αρκαδίας), Ραβάνη Μαρία (Ν. Σερρών), Ροπόδη Γεωργία - Ασημίνα (Α΄ Αθήνας), Ρουχάτζε Μάριαν (Ν. Λασιθίου), Σαλαμάνη Δανάη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Σίσιου Ελένη (Ν. Κοζάνης), Σιτζίμη Σταυρούλα (Επικρατείας), Σπανάκου Δέσποινα (Ν. Αττικής), Σταθοπούλου Αλεξία (Αυστραλία), Σταυρουλάκης Παναγιώτης (Β΄ Αθήνας), Στεργιοπούλου Ευφροσύνη (Ν. Φθιώτιδας), Συμεωνίδου Χρυσάνθη (Α΄ Αθήνας), Τάσης Κωνσταντίνος (Ν. Μαγνησίας), Τζιντή Ιωάννα (Ν. Αρκαδίας), Τιμοθεάτου Παναγιώτα - Ναυσικά (Β΄ Αθήνας), Τουτουτζιδάκη Μαρία (Ν. Ρεθύμνου), Τσακιά Σοφία (Ν. Ευρυτανίας), Τσικούρας Αναστάσιος (Ν. Αχαΐας), Τσιώτση Ιωάννα (Μ. Βρετανία), Φανουράκη Μαρία (Γερμανία), Χαραλάμπους Στέφανος (Κύπρος), Χασέμ Λένα (Αίγυπτος), Χίνγκα Άντζελα (Ν. Ηρακλείου) και Χριστοδουλάκη Ευαγγελία - Παρασκευή (Ν. Αιτωλοακαρνανίας).

Η Εισηγήτρια, έφηβος βουλευτής, Όλγα Παπαθεοδώρου, (Α΄ Αθήνας), είπε τα εξής:

«Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί έφηβοι βουλευτές, βρίσκομαι σε αυτή τη θέση για να παρουσιάσω σύντομα το πρόβλημα του σχολικού εκφοβισμού, που προσλαμβάνει εκρηκτικές διαστάσεις, καθώς βαθιάει η κρίση και καταρρέουν οι θεσμοί κοινωνικής συνοχής.

Καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες της σωματικής και ψυχολογικής βίας, που τρομοκρατεί τους μαθητές που μειονεκτούν και, ιδίως, αυτούς που κινούνται στο περιθώριο. Ο ρατσιστικός εκφοβισμός, η σεξουαλική παρενόχληση, οι απειλές και ο δημόσιος εξευτελισμός, κυρίως με τη χρήση του διαδικτύου, διαμορφώνουν δύο ομάδες, τους “νταήδες” και τα “θύματα”, που ανυπεράσπιστα και χωρίς βοήθεια οδηγούνται στην αυτολύπηση, την ανασφάλεια, ακόμα και σε αυτοκαταστροφικές πράξεις.

Από την άλλη πλευρά, οι θύτες μεταφέρουν στο σχολείο τα ενδοοικογενειακά τους προβλήματα, που μεταφράζονται σε δυσκολία προσαρμογής στον σχολικό θεσμό, εκφράζοντας μέσω της βίας, τα συμπλέγματα αποκλεισμού που τους διακατέχουν. Έτσι, η χώρα μας οδηγείται στην 4^η θέση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, με τα αγόρια να κατέχουν την πρωτιά και τα κορίτσια να ακολουθούν κατά πόδας. Το ερώτημα που γεννιέται άμεσα και θέτει προ των ευθυνών την Πολιτεία, τους εκπαιδευτικούς φορείς, τους γονείς και περισσότερο από όλους τους ίδιους τους μαθητές, είναι η στάση που πρέπει να κρατήσουμε και η οργάνωση που πρέπει να έχουμε, ώστε να περιορίσουμε σε πρώτη φάση, αυτή την ανθρωποφαγική πραγματικότητα, η οποία μεταφέρεται αργότερα από το σχολικό περιβάλλον στον κοινωνικό ιστό.

Πρώτο βήμα πρέπει να είναι η πρόληψη τέτοιων συμπεριφορών που επιβάλλει ένα σχολείο ισότητας και σεβασμού της διαφορετικότητας, τόσο

από την πλευρά του δασκάλου όσο και των μαθητών. Όπως και σε κάθε μορφή παθογένειας, η πρόληψη είναι σημαντικότερη από την τιμωρία, που όσον αφορά στο bullying μπορεί να οδηγήσει στα εντελώς αντίθετα αποτελέσματα. Η πρόληψη θα οδηγήσει σε μια έμμεση προστασία των μελών της σχολικής κοινότητας από την απειλή ή την εκφρασμένη βία. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη συνεργασία, τόσο των γονέων των θυτών όσο και των θυμάτων. Μόνο με αυτή τη συνεργασία θα περιοριστεί η μεταφορά των ενδοοικογενειακών προβλημάτων στο σχολικό χώρο. Παράλληλα, όλοι μας πρέπει να σπάσουμε τον κώδικα σιωπής που συνοδεύει τον εκφοβισμό. Κάθε μαθητής θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να εκφράζει ελεύθερα προς τη σχολική ομάδα και τους εκπαιδευτικούς τα παράπονά του, ώστε να εγγυάται έτσι την ψυχολογική υποστήριξη και προστασία του από τις βίαιες συμπεριφορές των συμμαθητών του. Καίριος είναι και ο ρόλος των ίδιων των μαθητών που μέσα από τους θεσμούς μας και τη δημιουργία ομάδων φίλιας, θα παρεμβαίνουμε σε περιπτώσεις περιθωριοποίησης ή αποκλεισμού συμμαθητών μας, ώστε να προλαβαίνουμε το πρόβλημα στη γέννησή του και σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου μας. Επειδή ούτε εμείς ούτε οι δάσκαλοί μας είμαστε ψυχολόγοι, είναι προφανώς αναγκαίο κάθε σχολική ομάδα να υποστηρίζεται από τον ειδικευμένο παιδοψυχολόγο, που θα παρεμβαίνει δραστικά για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων.

Τέλος, και για να σπάσει, όπως είπαμε, ο κώδικας της σιωπής, ώστε να αποδεχθεί η σχολική κοινότητα το πρόβλημά της και να το αντιμετωπίσει, πρέπει να οργανωθούν εκδηλώσεις ενημέρωσης, συγκεντρώσεις που ενισχύουν τις φιλικές σχέσεις μεταξύ των μαθητών και θα ελέγχουν την εγγενή βία και την επιθετικότητα, ειδικά της εφηβείας.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω την προσωπική ευθύνη του καθενός και όχι μόνο ως μέλος της σχολικής κοινότητας, αλλά και ως διαδικτυακός χρήστης, καθώς το διαδίκτυο αποτελεί όλο και περισσότερο το μακρύ «χέρι» του εκφοβισμού και του δημόσιου εξευτελισμού. Η ελάχιστη ανθρωπιά και ο σεβασμός προς τον συνάνθρωπό μας επιβάλλει την προσωπική μας εγρήγορση και τη μάχη με τον ρατσισμό, όπου και όταν αυτός εκδηλώνεται. Σας ευχαριστώ.»

Επίσης, οι ομιλητές έφηβοι βουλευτές διατύπωσαν τις απόψεις τους επί του θέματος της 1ης θεματικής ενότητας, αρμοδιότητας της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων. Όσον αφορά στην πρώτη, δεύτερη και τέταρτη πρόταση, που υπήρχαν στο κείμενο υλικού στήριξης της 1^{ης} θεματικής ενότητας έγιναν δεκτές, ως έχουν, κατά πλειοψηφία. Η τρίτη πρόταση του κειμένου του υλικού στήριξης αναδιατυπώθηκε ως εξής:

«Δημιουργία προγραμμάτων για την ανάπτυξη δεσμών φιλίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών και εισαγωγή σχετικής ενημέρωσης στα σχολικά προγράμματα από ειδικούς και εκπροσώπους φορέων, καθώς και ενδοσχολικών δραστηριοτήτων (π.χ. θεατρικά, ερευνητικές εργασίες), που βοηθούν στην ανάδειξη και τον

αποκλεισμό των φαινομένων σχολικού εκφοβισμού.» και έγινε δεκτή κατά πλειοψηφία.

Υπεβλήθησαν, επίσης, από τους Έφηβους Βουλευτές οι ακόλουθες νέες προτάσεις:

«1. Μεταρρύθμιση του Προγράμματος Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε να δοθεί έμφαση στην ανθρωπιστική παιδεία. Ειδικότερα: Τροποποίηση του υπάρχοντος συστήματος των Πανελληνίων εξετάσεων, που καλλιεργεί τον άκρατο ανταγωνισμό μεταξύ των μαθητών και ευνοεί την ανάπτυξη φαινομένων βίας, ως αποτέλεσμα της έντονης πίεσης, που υφίστανται. Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να στοχεύει όχι μόνο στην προσφορά γνώσεων, αλλά και στην προβολή αξιών, προτύπων και ιδανικών, βοηθώντας στη σωστή διαμόρφωση χαρακτήρων.

2. Απαιτείται επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αντιμετώπιση των φαινομένων ενδοσχολικής βίας, με ενίσχυση της χρήσης του διαλόγου για την επίλυση των προβλημάτων.

3. Να υπάρχουν ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί για την υποστήριξη των σχολικών μονάδων.

4. Ευαισθητοποίηση της μαθητικής κοινότητας, ώστε τα παιδιά – θεατές σχολικής βίας να λαμβάνουν θέση υπέρ των συμμαθητών τους – θυμάτων, με πνεύμα αλληλεγγύης. Ενίσχυση του ρόλου των μαθητών στη διαδικασία επίλυσης συγκρούσεων, ενδεχομένως, μέσω της δημιουργίας ομάδων φιλίας ή διαμεσολάβησης με τη συμμετοχή μαθητών ανώτερων τάξεων του σχολείου τους, ανάλογα με τις δυνατότητες υποστήριξης των ομάδων αυτών από τους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας.

5. Καλύτερη συνεργασία των εκπαιδευτικών με τους γονείς των μαθητών, ώστε πέραν των σχολικών επιδόσεων, να λαμβάνουν υπόψη τους και την ευαίσθητη ψυχολογία των νέων – εφήβων», οι οποίες έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία.

Η ακόλουθη πρόταση, η οποία υπεβλήθη από τους έφηβους βουλευτές, «Ανάγκη ελέγχου εισερχομένων προσώπων και αντικειμένων στα σχολικά συγκροτήματα για την αποτροπή φαινομένων σωματικού εκφοβισμού» απερρίφθη.

Στη συνέχεια, το θέμα της 1ης θεματικής ενότητας «Σχολική βία - Εκφοβισμός (bullying)», αρμοδιότητας της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, έγινε δεκτό, όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή, κατά πλειοψηφία.

ΕΚΘΕΣΗ

Η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της «Βουλής των Εφήβων», που αποτελείται από τους μαθητές της Β΄ Τάξης όλων των τύπων των Λυκείων της χώρας (Ενιαίων, Ημερήσιων, Εσπερινών, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ειδικών), Τ.Ε.Ε. - ΕΠΑ.Λ. Α΄ Κύκλου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, καθώς και των αντίστοιχων Λυκείων και Τεχνικών Σχολών της Κύπρου και ελληνικών σχολείων του εξωτερικού, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΗ΄ Σύνοδος 2012 – 2013, κατά την επεξεργασία και εξέταση του θέματος της 1ης θεματικής ενότητας «Σχολική βία - Εκφοβισμός (bullying)», αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις της Εισηγήτριας εφήβου βουλευτή, Βίας Παπαθανασίου (29.06.2013) και η οποία μετά από κλήρωση θα είναι Εισηγήτρια στην Ολομέλεια, της Εισηγήτριας εφήβου βουλευτή, Όλγας Παπαθεοδώρου (30.06.2013), καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε το θέμα της 1^{ης} θεματικής ενότητας, αρμοδιότητας της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, κατά πλειοψηφία και εισηγείται την ψήφισή του από την Ολομέλεια της «Βουλής των Εφήβων», όπως τροποποιήθηκε από την Επιτροπή και με την προσθήκη των νέων προτάσεων.

Αθήνα, 30 Ιουνίου 2013

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΝΟΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΟΝΣΟΛΑΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΝΟΜΟΥ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΕΛΕΝΗ ΜΑΚΡΗ – ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΝΟΜΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ